

LANGINKOSKEN KEISARILLINEN KALASTUSMAJA

Kunnostus- ja maalaustyöt 2013

18.11.2013

KOHDE JA YHTEYSTIEDOT

Rakennuskohde

Langinkosken keisarillinen kalastusmaja
Keisarinmajantie118
48230 Kotka

Rakennuttaja ja työn tilaaja

Museovirasto
Kulttuuriympäristön hoito/Restaurointi, Helsinki
Päivi Eronen 040 128 6169
paivi.eronen@nba.fi
Eija Naakka, Haminan toimipiste
040 128 6164
eija.naakka@nba.fi

Museotoiminnan hoitaja

Langinkoskiseura ry
Antero Hänninen, Museoamanuenssi
044 528 8050
keisarinmaja@kymp.net

Kunnostus- ja maalaustyöt

Restaurointiosuuskunta Kymen Karmiini
Aamu Koivistoinen, Hannele Lehtinen ja Jaana Ahonen
044 741 3475
etunimi.sukunimi@kymenkarmiini.fi

MAALAUS- JA KUNNOSTUSTYÖT 2013

Yleistä

Kunnostustoimenpiteinä suoritettiin pääsillan silta-arkkujen hirsikorjaukset, keisarillisen kalastusmajan kuistin lattian, pääoven ovilistan ja keittiön ikkunan maalaustyöt sekä kappelin lautakaton tervaus. Silta-arkkujen korjauksen yhteydessä todettiin arkun alaosan korjaustarve, johon tilaajan kannattaa kiinnittää huomiota. Kuvat työvaiheista löytyvät raportin lopusta erillisenä kuvaliitteenä.

Keisarillinen kalastusmaja

Kuistin lattian maalaus

Lattia maalattiin edellisen kerran viisi vuotta sitten vuonna 2008. Silloin maalina oli Kymin Palokärjen musta pellavaöljymaali, jota päätettiin käyttää myös nyt. Pellavaöljymaali sisälsi kiinanpuuöljyä. Kuistin lattian maalipinta oli kulunut portaista ja kulkuväylältä paikoin puulle asti. Muuten maalipinta oli kohtalaisen hyvässä kunnossa. Maalipinta oli kärsinyt myös jonkin verran kuistin rakenteiden korjaustöiden yhteydessä, jolloin lattiaa jouduttiin avaamaan.

Esikäsitteilyt: Puulle asti kuluneet pinnat pestiin vedellä tai harjattiin puhtaaksi. Vanhat maalipinnat harjattiin irtonaisesta liasta ja pölystä ja pestiin ensin vedellä ja sitten 10% ammoniakiliuoksella.

Maalaus: Puulle asti kuluneet pinnat maalattiin kahteen kertaan, vanhat maalipinnat yhteen kertaan.

Ovilistan ja ikkunan maalaus

Pääsisäänkäynnin pariovien uusi peitelista maalattiin kahteen kertaan keltaisella pellavaöljymaalilla, sävytavoite NCS 3040-Y30R

Keittiön ikkunaan oli uusittu ruutu, joka oli rikkoontunut kattotöiden yhteydessä. Valkoinen lasitusmassa maalattiin kahteen kertaan keltaisella pellavaöljymaalilla, sävytavoite NCS 3040-Y30R

Kappeli

Lautakaton tervaus

Edellinen katon tervaus oli tehty kesällä 2011 ja tämänkertainen tervaus muodosti kolmannen tervakerroksen.

Esikäsittelyt: Irtain roska ja sammalkasvusto harjattiin juuriharjalla ennen tervaustöitä.

Tervaus: Hautaterva lämmitettiin keittolevyllä ja siveltiin tasaisesti laudoille. Tervan menekki oli noin 2 litraa koko kattoalalle.

Pääsilta

Silta-arkkujen kunnostus

Silta-arkkujen kunnostustarve lähti pohjoispuolisen arkun kitapuun katkettua. Ennen kunnostustöitä todettiin myös, että päällimmäinen hirsikerta oli suurelta osin niin lahoa, ettei päällyslaudoituksen naulaus tulisi pysymään siinä kiinni, jolloin se päädyttiin myös vaihtamaan tai paikkaamaan tarpeen mukaan. Hirret oli kiinnitetty alempiin hirsiiin rautanauloilla, jotka olivat myös edesauttaneet hirsien lahoamista. Eteläpuolisesta silta-arkusta puuttui muutama päällyslauta ja paikallaan olevien lautojen kunto sekä kiinnitys alushirsiin oli vaihtelevaa. Eteläpuolen päällyslautojen poiston jälkeen todettiin, että sen puoleinen kitapuu oli murtunut salvoksen vierestä.

Päällimmäinen hirsikerta ei jatkunut sillan alle, joten luultavaa, että sitä on paikattu jo aikaisemmin. Eteläpuoliseen arkkuun oli oletettavasti myöhemmin lisätty poikittainen sahapintainen tukipuu. Korjausajankohtana vedenpinta oli huomattavan alhaalla, jolloin arkun alaosa pääsi helposti tarkastelemaan ja toteamaan, että arkun alaosa levisi alimmaisten kitapuiden huonon kunnan takia. Silta-arkku kantaa siltaan kohdistuvat painorasitteet, joten arkun alaosan kunnostukseen tulee kiinnittää huomiota sillan turvallisuuden kannalta.

Hirsikorjaukset: Eteläpuolisesta arkusta vaihdettiin päätyhirsi kokonaan. Portin puoleisen sivun hirttä paikattiin sillan puolelta ja majan puoleisen sivun hirttä paikattiin sen päästä.

Pohjoispuolisesta arkusta vaihdettiin majalta päin katsottaessa kolme hirttä. Portin puoleinen sivuhirsi oli jo aikaisemmin korjattu niin, että hirren pinta oli veistetty suoraksi ja sen päälle oli naulattu 50 x 155 millimetrin kokoinen lauta. Lautaa uusittiin yhdestä vanhasta päällyslaudasta, josta oli poistettu laho puumateriaali.

Molempien arkkujen kitapuut uusittiin.

Laudoitus: Pohjoispuolisen arkun vanha laudoitus oli pääosin käyttökelpoista, ainoastaan majalta katsottuna ensimmäinen lauta puuttui ja se korvattiin vanhalla eteläpuolen päällyslaudalla, josta sahattiin laho pääty pois.

Eteläpuolisen arkun aikaisempi laudoitus oli pääosin lahonnutta, erityisesti aikaisemmista naulauskohdista ja lautojen päistä. Osa aikaisemmista laudoista käytettiin uudelleen ja loput korvattiin mitallistetulla kuusella (koko 48 x 148 millimetriä).

Ennen lautojen kiinnitystä poistettiin kunnostuksen aikana silta-arkun sisään kertynyt puujäte ja lehdet. Laudat kiinnitettiin kuumasinkityillä lankanauloilla (pituus 150 millimetriä).

Materiaalitoimittajat

Kymin Palokärki

- kuistin lattian musta pellavaöljymaali (sis. kiinanpuuöljyä)
- ikkunan lasitusmassan ja ovilistan maalaus, keltainen pellavaöljymaali

Sirkkelisahaus Jukka Rikkola

- hirsimateriaali, 155 mm

Starkki Kotka

- mitallistettu kuusi 48 x 148

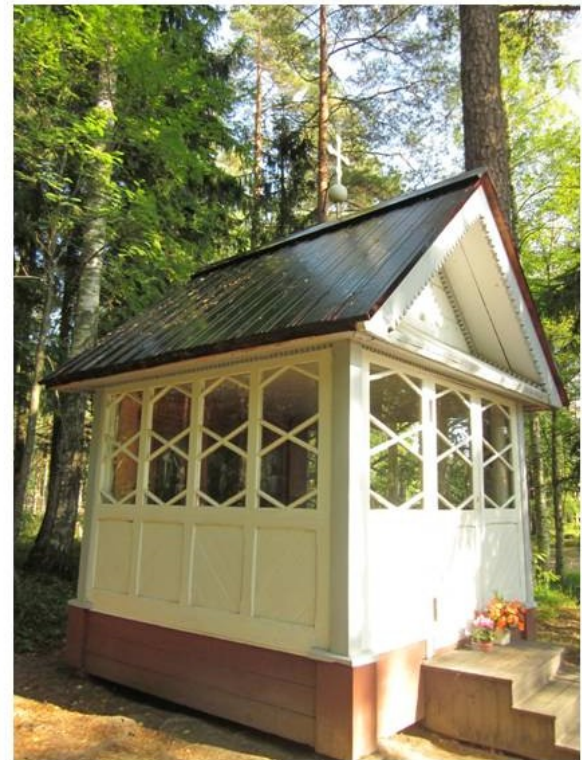
Uulatuote Oy

- hautaterva

Kuvia työvaiheista:
(kuvat: Aamu Koivistoinen)

Kuistin lattia ennen maalausta (vas.) ja maalauksen jälkeen (oik.).

Kappelin katto ennen tervausta (vas.) ja tervauksen jälkeen (oik.).

Silta-arkut ennen kunnostusta, pohjoispuolen (vas.) kitapuu oli katkennut ja laudat romahtaneet sisään. Eteläpuolen arkun (oik.) laudoitus puuttui osittain.

Silta-arkut laudoituksen poiston jälkeen, pohjoispuoli (vas.) ja eteläpuoli (oik.).

Pohjoisen puolen arkun portinpuoleisin hirsi oli paikattu aikaisemmin veistämällä hirren pinta tasaiseksi ja paikkaamalla laudalla. Kuvassa tämän korjauksen yhteydessä uusittu paikkalauta.

Pohjoisen puoleinen silta-arkku hirsikorjauksien jälkeen. Kaikki pinnalla oleva puu-/ hirsimateriaali on uusittu.

Pohjoisen puoleinen silta-arkku hirsikorjausten jälkeen, nähtynä majan (vas.) ja portin puolelta (oik.).

Etelän puoleinen silta-arkku hirsikorjausten jälkeen. Portin puoleinen eli vasen sivuhirsi paikattiin siltaan liittyvästä päästä ja majan puoleisen eli oikean sivun hirsi paikattiin nurkkasalvoksen päästä. Päätyhirsi ja kitapuu uusittiin kokonaan.

Etelän puoleinen silta-arkku hirsikorjausten jälkeen nähtynä portilta.

Etelän puoleinen silta-arkku hirsikorjausten jälkeen nähtynä majan puolelta.

Silta-arkut päällyslautojen asennuksen ja lautojen päätyjen sahauksen jälkeen nähtynä majalta päin, pohjoispuoleinen vasemmalla ja eteläpuoleinen oikealla.

Kuvassa silta-arkku nähtynä pohjoisen puolelta. Alimmat hirsikerrat ovat silminnähden lahonneet, eikä hirsien salvokset pidä arkkukehikon alaosa kasassa.